

Lesson Study om leven lang te leren leren in een flexibele lerarenopleiding

10 november 2023
14.30 u. – 15.30 u.

Siebrich de Vries, NHL Stenden Hogeschool / Rijksuniversiteit Groningen
Sui Lin Goei, Hogeschool Windesheim
Iris Willems, AP Hogeschool Antwerpen

Programma workshop

- ❑ Inleiding
- ❑ Toepassing in de lerarenopleiding
- ❑ In groepjes verkennen mogelijkheden eigen context
- ❑ Afsluiting

Inleiding

Uitdagingen lerarenopleiding:

- ❑ verbinden theorie-praktijk
- ❑ organiseren toegang praktijkkennis ervaren leraren/experts
- ❑ mogelijkheid om in praktijk te oefenen
- ❑ inzicht krijgen in leerprocessen van leerlingen
- ❑ ontwikkelen van onderzoekend vermogen
- ❑ geven van handvatten voor een 'leven lang ontwikkelen'

Lesson Study

Professionaliseringsaanpak waarin (aanstaande) leraren in kleine teams met elkaar samenwerken en leren van hun leerlingen.

Aanpak helpt (aanstaande) leraren om op een doelgerichte en constructieve wijze te werken aan hun professionele ontwikkeling.

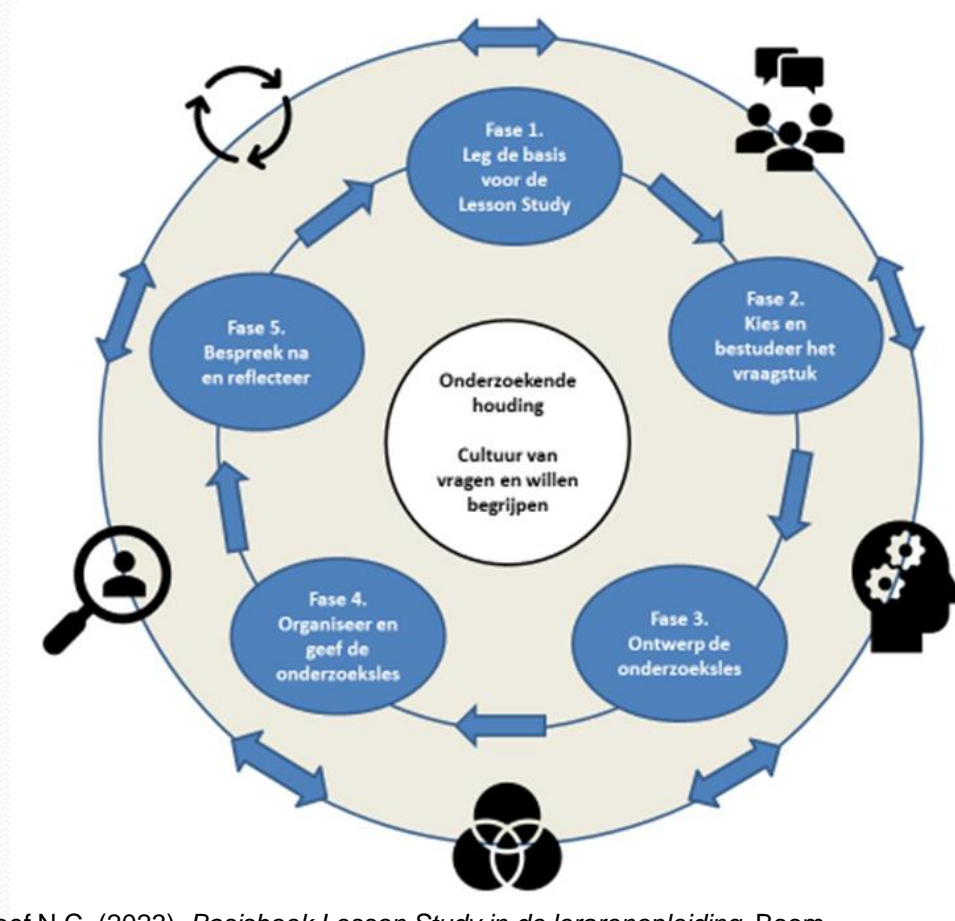
Doel: inzicht in leren en leerprocessen van leerlingen om zo hun lesgeven te leren ontwikkelen.

Lesson Study-cyclus

Lesson Study & de 5 big ideas

(Goei et al., 2021; De Vries et al., 2023)

De Vries, S., Goei, S.L., & Verhoef N.C. (2023). *Basisboek Lesson Study in de lerarenopleiding*. Boom.

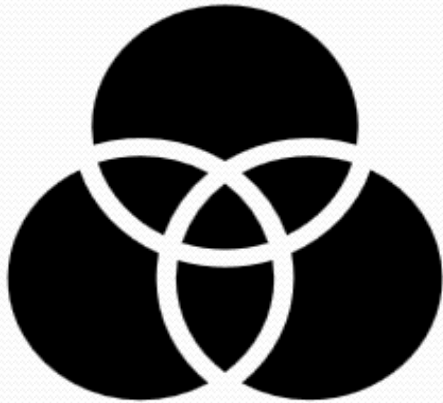
Goei, S. L., van Joolingen, W. R., Goettsch, F., Khaled, A., Coenen, T., in 't Veld, S., de Vries, S., & Schipper, T.M. (2021). Online lesson study: virtual teaming in a new normal. *International Journal for Lesson & Learning Studies*, 10(2), 217-229.

Focus op leren van leerlingen

- Focus op inzicht krijgen in het denken en leren van leerlingen
- Kijken door ogen van leerlingen door expliciet leerlingreacties op ontworpen les of lesactiviteiten te voorspellen
- Eigen context en gezamenlijk ervaren zorg als uitgangspunt

Integreren externe kennis in praktijk

- Verbinding eigen persoonlijke praktijkkennis met externe kennis
- Expliciteren eigen praktijkkennis in het team
- Actief zoeken naar andere soorten kennis en perspectieven
- Doel: beter duiden van de praktijkvraag en onderzoeksvraag

Onderzoeken van eigen praktijk

- Onderzoeksvraag vormt de basis
- Lessen en activiteiten ontwerpen voor eigen vak, vakken en/of onderwijssituatie
- Op basis van probleemanalyse
- Integratie van kennis vanuit meerdere perspectieven
- Instrumenten ontwikkelen
- Tijdens uitgevoerde les data verzamelen: observeren, interviewen
- Data analyseren

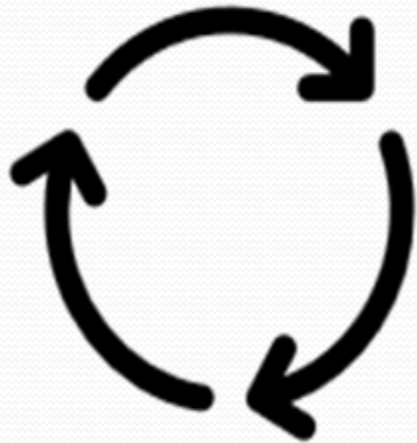
Tom McDougal (center), Dr. Akihiko Takahashi (right), and other teachers observe a lesson at Daniel Boone Elementary School in

Productief samenwerken

- Meerdere (aanstaande) leraren en evt andere direct betrokkenen
- Productieve samenwerking heeft de kracht om de eigen ontwikkeling van de leraar, het team en het leren van de leerlingen naar een hoger niveau te tillen
- Onderling vertrouwen, gedeeld perspectief en exploratieve gespreksvoering

Cyclisch werken

- Lesson Study = cyclus
- Doel is niet het ontwerpen van de perfecte les
- Re-teaching zelfde les
 - aangepaste vorm
 - andere focus
- Elke cyclus roept nieuwe vragen op

Toepassing in de lerarenopleiding

- ❑ Vaak als ‘eindonderzoek’ in 4-jarige bachelor of 1-jarige educatieve master met onderzoeksverslag als eindproduct
- ❑ Overgang naar flexibele lerarenopleiding:
 - ❑ leeruitkomsten (LUKS) met flexibele basisstructuur (NHL Stenden)
 - ❑ studenten zelf aan stuur hoe LUKS aan te tonen en er aan te werken
 - ❑ opleiding biedt aanbod aan, bijvoorbeeld deelname Lesson Study met begeleiding

Wat ontwikkel je met Lesson Study?

Leeruitkomsten in 5 gebieden:

- ❑ (vak)didactisch handelen
- ❑ pedagogisch handelen
- ❑ vakinhoudelijke expertise(learning study)
- ❑ onderzoekend handelen
- ❑ professionele identiteit

Lesson Study integreert ze, net als het onderwijs zelf ;)

Opleidingsdidactiek om Lesson Study te leren uitvoeren

- ❑ Studenten steeds hele cyclus laten doorlopen (Andriessen, 2014)
- ❑ 4C/ID (Vier Componenten Instructie Ontwerp) (Van Merriënboer, 1997):
 - ❑ Complete leertaak die kan bestaan uit deeltaken
 - ❑ Ondersteunende informatie
 - ❑ Procedurele informatie
 - ❑ Deeltaakoefeningen

Andriessen, D. (2014). Praktisch relevant én methodisch grondig. *Dimensies van onderzoek in het HBO*.

Van Merriënboer, J. J. (1997). Training complex cognitive skills: A four-component instructional design model for technical training. *Educational Technology*.

Ontwerptool, deel 1 checklist

- 1) plek in curriculum
- 2) focus en doel
- 3) samenstelling teams
- 4) uitvoering onderzoeksles
- 5) tijd
- 6) begeleiding
- 7) studentproducten

Ontwerptool, deel 2 deeltaken

- 1) vraagstuk kiezen met focus op leren leerlingen
- 2) theorie-praktijk koppeling
- 3) onderzoek doen eigen praktijk
- 4) samenwerken en gespreksvoering
- 5) cyclisch werken en reflecteren

In groepjes

- Verken met elkaar aan de hand van de ontwerptool de mogelijkheden of/hoe Lesson Study in eigen flexibele lerarenopleiding in te zetten.
- Lijkt de ontwerptool bruikbaar voor het gesprek op je instelling/in samen opleiden verband?
- Levert de ontwerptool vragen op? Welke?

Afsluiting

Lesson Study in flexibele lerarenopleiding:

- ❑ Opleiding dient zich bewust te zijn
 - ❑ waarom en waartoe Lesson Study wordt ingezet
 - ❑ hoe het wordt ingezet
- ❑ Belang van goed basismateriaal
- ❑ Belangrijke rol van ervaren opleider als begeleider om te expliciteren en modeleren, en inhoudelijk aansluiten bij waar studenten op dat moment zijn en nodig hebben,
 - ❑ bijvoorbeeld door zelf Lesson Study te gaan doen
 - ❑ of een begeleidersopleiding te doen:

<https://lessonstudynl.online/voor-scholen/opleiding-procesbegeleider/>

Contactpersonen

- Siebrich de Vries siebrich.de.vries@nhlstenden.com of s.de.vries@rug.nl
- Sui Lin Goei sl.goei@windesheim.nl

Velon <http://Velon.nl/professionalisering/themagroepen/lesson-study/>

- Iris Willems Iris.willems@uantwerpen.be of iris.willems@ap.be

Velov

<http://www.velov.be/leergemeenschappen/leergemeenschap-lesson-study/>

Basisboek Lesson Study

In de lerarenopleiding

Beoordelings-
exemplaar
aanvragen:

